

§ 5: Avveckling av resultatfonder

Delges:

Samtliga nämnder och Revisionskollegiet, SG Ekonomi

Dnr 19KS59

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag

att from 20181231 inte längre tillämpa tidigare beslut om Riktlinjer för resultatfonder, KF 2000-11-27 § 197 , Dnr 00:468

att Gävle kommun from 20181231 avslutar redovisning av resultatfonder som märkning av eget kapital

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade år 2000 om Riktlinjer för resultatfonder, KF 2000-11-27 § 197 , Dnr 00:468. Balansering av nämnders resultat har skett sedan år 1988. Per 20171231 uppgår fonderna per nämnd enligt nedan.

Kommunstyrelse 41,4

Gemensam nämnd för verk-samhetsstöd 0,0

Valnämnd 0,0

Överförmyndarnämnd 0,4

Revisorskollegiet 2,2

Samhällsbyggnadsnämnd 22,2

Jävsnämnd 0,4

Kultur- och fritidsnämnd 20,1

Utbildningsnämnd 137,8

Näringsliv och arbetsmarknadsnämnd 35,6

Justerare			Uppdragsbestyrkande

Socialnämnd 0,0

Omvårdnadsnämnd -7,2

Summa 252,9

Syftet med resultatfonderna är att utjämna nämndernas resultat över årsskiften. Om en nämnd har möjlighet att planera över en längre tid, kan den balansera ett års överskott mot kommande underskott och på så sätt nyttja till-delad ram på ett effektivt sätt över tidsperioden. Omvänt kan en nämnd avkrävas att återställa sitt resursutnyttjande om nämnden ett år redovisar ett underskott. Metoden tillämpas på kommunbidragsfinansierad verksamhet. Resultatfonderna är inte fonder i traditionell mening, då det enligt gällande lagstiftning och redovisningspraxis inte är tillåtet att spara medel i balans-räkningsposter. Ett positivt resultat för ett år ger en ökning av det egna kapitalet.

Disposition av medel ur resultatfonderna beslutas av kommunstyrelsen. I gällande Kommunplan för 2019 finns 2 mnkr avsatt för detta ändamål. I övrigt finns inga beslut tagna om disposition ur fonderna.

Ur ett externredovisningsperspektiv är kommunernas ekonomi lagstadgad bland annat genom balanskravet och möjligheten till införande av en resultatutjämningsreserv. Balanskravet innebär att om kommunen ett år visar ett negativt resultat skall detta resultat återhämtas under kommande år. En s k Resultatutjämningsreserv (RUR) kan, enligt ett separat fattat KF-beslut, tillämpas. Genom att tidigare positiva resultat öronmärks som del av det egna kapitalet, kan senare uppkomna negativa resultat utjämnas. Gävle kommun har beslutat att inte införa RUR.

Resultat- och budgetstyrning

Kommunens styrning i ekonomisk mening sker främst genom budget i kommunplanen. Där ges respektive nämnd ekonomiska förutsättning i form av krav på att bedriva en verksamhet inom given ekonomisk ram, i form av extern finansiering och tilldelade interna medel. Kommunplanen innebär fast-ställda ramar för det kommande året och en utblick för nästkommande tre år.

Gävle kommuns budgetmodell innehåller delar där respektive nämnd initialt kompenseras för ökade kostnader i form av kostnadsuppräknings (inflation), effekter av investeringar samt till viss del av högre volymer (ändrat antal elever och invånare i behov av omsorg). Budgeten beräknas från föregående års bokslut, fast med hänsyn till tidigare beslut om ram. Det innebär att om en nämnd inte har nyttjat hela sin ram minskas inte ramen med automatik, utan ett överskott innebär vanligtvis att ramen kvarstår. Kommunfullmäktige har ett generellt ekonomiskt reservutrymme för de fall volymerna inte stämmer mellan budget och utfall, vilket innebär att aktuell nämnd kan kompenseras.

Förutom volymreserv kan kommunfullmäktige besluta om egen reserv eller att

Justerare	Uppdragsbestyrkande

kommunstyrelsen ges en reserv för definierade kostnader eller oför-utsedda kostnader. Revisionskollegiet hanteras delvis separat i budgetprocessen då deras ram bereds av kommunfullmäktiges presidium, inte av kommunstyrelsen. Kommunplanen innehåller slutligen en politisk värdering av hur verksamhetens kostnader skall fördelas i relation till invånare, kvalitet och mängd.

Under innevarande år följs respektive nämnd i månadsbokslut och i tertial- och årsbokslut. Kommunfullmäktige ges därmed möjlighet att hantera eventuella ekonomiska avvikelser, genom att ställa krav på kostnadsanpassning alternativt tillföra medel till berörda nämnder.

Avveckla resultatfonder

Med hänsyn till att resultatfonderna inte har utnyttjats, att nämnderna inte har redovisat behov av att nyttja fonderna samt att den primära styrningen av nämnderna sker i tilldelning av medel i budget och genom beslut efter uppföljning, kan förekomsten av resultatfonder anses vara överflödiga. I och med beslut om ny politisk organisation (POG) överensstämmer inte heller de balanserade medlen i nämndernas fonder med den nya nämndsindelningen från 2019. Om resultatfonder skulle kvarstå som metod skulle det krävas ett särskilt beslut om omfördelning av medel mellan nämnderna.

Kravet på nämnd med negativ fond att återställa underskottet har i praktiken inte varit tydligt och det har varit svårt att tillämpa. Kravet har i kommande kommunplaner formulerats som ett krav på att hålla tilldelad ram, inte att lämna ett överskott.

Om en förfrågan om att nyttja befintlig fond skulle inkomma behöver detta behov relateras till kommunens ekonomiska utfall. Det innebär att nyttjande inte kommer att godkännas om det skulle innebära att kommunens lagstadgade krav på ekonomisk hushållning, i form av kommunens finansiella mål och ramar, skulle äventyras.

Även revisionskollegiet har en resultatfond. Om revisionskollegiet har ett behov av att fördela kostnader över fler år ska det hanteras av kommunfullmäktiges presidium, inte av kommunstyrelsen.

En ytterligare fördel med att avveckla fonderna är att de traditionellt 2 mnkr avsatta för ändamålet kan utnyttjas till andra ändamål.

Inlägg i ärendet

Åsa Wiklund-Lång (S).

Yrkanden

Åsa Wiklund-Lång (S) yrkar bifall till Kommunstyrelsens förslag.

Justerare	Uppdragsbestyrkande

Beslutsunderlag

- §65 KS Avveckling av resultatfonder, dnr 19KS59-2
- Tjänsteskrivelse 2019-03-28 - Avveckling av användande av resultatfonder från och med 2018 års resultat, dnr 19KS59-1

Justerare			Uppdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse - Avveckling av användande av resultatfonder from 2018 års resultat from 2018 års resultat

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen förslår kommunfullmäktige besluta

att from 20181231 inte längre tillämpa tidigare beslut om Riktlinjer för resultatfonder, KF 2000-11-27 § 197 , Dnr 00:468

att Gävle kommun from 20181231 avslutar redovisning av resultatfonder som märkning av eget kapital

Ärendet i korthet

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade år 2000 om Riktlinjer för resultatfonder, KF 2000-11-27 § 197 , Dnr 00:468. Balansering av nämnders resultat har skett sedan år 1988. Per 20171231 uppgår fonderna per nämnd enligt nedan.

Kommunstyrelse	41,4
Gemensam nämnd för verk-samhetsstöd	0,0
Valnämnd	0,0
Överförmyndarnämnd	0,4
Revisorskollegiet	2,2
Samhällsbyggnadsnämnd	22,2
Jävsnämnd	0,4
Kultur- och fritidsnämnd	20,1
Utbildningsnämnd	137,8
Näringsliv och arbetsmarknadsnämnd	35,6
Socialnämnd	0,0
Omvårdnadsnämnd	-7,2
Summa	252,9

Kommunstyrelsen

Syftet med resultatfonderna är att utjämna nämndernas resultat över årsskiften. Om en nämnd har möjlighet att planera över en längre tid, kan den balansera ett års överskott mot kommande underskott och på så sätt nyttja till-delad ram på ett effektivt sätt över tidsperioden. Omvänt kan en nämnd avkrävas att återställa sitt resursutnyttjande om nämnden ett år redovisar ett underskott. Metoden tillämpas på kommunbidragsfinansierad verksamhet.

Resultatfonderna är inte fonder i traditionell mening, då det enligt gällande lagstiftning och redovisningspraxis inte är tillåtet att spara medel i balans-räkningsposter. Ett positivt resultat för ett år ger en ökning av det egna kapitalet.

Disposition av medel ur resultatfonderna beslutas av kommunstyrelsen. I gällande Kommunplan för 2019 finns 2 mnkr avsatt för detta ändamål.

I övrigt finns inga beslut tagna om disposition ur fonderna.

Ur ett externredovisningsperspektiv är kommunernas ekonomi lagstadgad bland annat genom balanskravet och möjligheten till införande av en resultatutjämningsreserv. Balanskravet innebär att om kommunen ett år visar ett negativt resultat skall detta resultat återhämtas under kommande år. En s k Resultatutjämningsreserv (RUR) kan, enligt ett separat fattat KF-beslut, tillämpas. Genom att tidigare positiva resultat öronmärks som del av det egna kapitalet, kan senare uppkomna negativa resultat utjämnas. Gävle kommun har beslutat att inte införa RUR.

Resultat- och budgetstyrning

Kommunens styrning i ekonomisk mening sker främst genom budget i kommunplanen. Där ges respektive nämnd ekonomiska förutsättning i form av krav på att bedriva en verksamhet inom given ekonomisk ram, i form av extern finansiering och tilldelade interna medel. Kommunplanen innebär fast-ställda ramar för det kommande året och en utblick för nästkommande tre år.

Gävle kommuns budgetmodell innehåller delar där respektive nämnd initialt kompenseras för ökade kostnader i form av kostnadsuppräknings (inflation), effekter av investeringar samt till viss del av högre volymer (ändrat antal elever och invånare i behov av omsorg). Budgeten beräknas från föregående års bokslut, fast med hänsyn till tidigare beslut om ram. Det innebär att om en nämnd inte har nyttjat hela sin ram minskas inte ramen med automatik, utan ett överskott innebär vanligtvis att ramen kvarstår. Kommunfullmäktige har ett generellt ekonomiskt

Kommunstyrelsen

reservutrymme för de fall volymerna inte stämmer mellan budget och utfall, vilket innebär att aktuell nämnd kan kompenseras.

Förutom volymreserv kan kommunfullmäktige besluta om egen reserv eller att kommunstyrelsen ges en reserv för definierade kostnader eller oför-utsedda kostnader.

Revisionskollegiet hanteras delvis separat i budgetprocessen då deras ram bereds av kommunfullmäktiges presidium, inte av kommunstyrelsen.

Kommunplanen innehåller slutligen en politisk värdering av hur verksamhetens kostnader skall fördelas i relation till invånare, kvalitet och mängd.

Under innevarande år följs respektive nämnd i månadsbokslut och i tertial- och årsbokslut. Kommunfullmäktige ges därmed möjlighet att hantera eventuella ekonomiska avvikelser, genom att ställa krav på kostnadsanpassning alternativt tillföra medel till berörda nämnder.

Avveckla resultatfonder

Med hänsyn till att resultatfonderna inte har utnyttjats, att nämnderna inte har redovisat behov av att nyttja fonderna samt att den primära styrningen av nämnderna sker i tilldelning av medel i budget och genom beslut efter uppföljning, kan förekomsten av resultatfonder anses vara överflödig. I och med beslut om ny politisk organisation (POG) överensstämmer inte heller de balanserade medlen i nämndernas fonder med den nya nämndsindelningen fr o m 2019. Om resultatfonder skulle kvarstå som metod skulle det krävas ett särskilt beslut om omfördelning av medel mellan nämnderna.

Kravet på nämnd med negativ fond att återställa underskottet har i praktiken inte varit tydligt och det har varit svårt att tillämpa. Kravet har i kommande kommunplaner formulerats som ett krav på att hålla tilldelad ram, inte att lämna ett överskott.

Om en förfrågan om att nyttja befintlig fond skulle inkomma behöver detta behov relateras till kommunens ekonomiska utfall. Det innebär att nyttjande inte kommer att godkännas om det skulle innebära att kommunens lagstadgade krav på ekonomisk hushållning, i form av kommunens finansiella mål och ramar, skulle äventyras.

Även revisionskollegiet har en resultatfond. Om revisionskollegiet har ett behov av att fördela kostnader över fler år ska det hanteras av kommunfullmäktiges presidium, inte av kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen

En ytterligare fördel med att avveckla fonderna är att de traditionellt 2 mnkr avsatta för ändamålet kan utnyttjas till andra ändamål.

Beslutsunderlag

Klicka här för att ange vilka underlag som ligger till grund för beslutet.

Beslutet ska skickas till

Samtliga nämnder och Revisionskollegiet

SG Ekonomi

Martin Svaleryd

Ekonomidirektör